03/03/2025

Ο Μητροπολίτης Μεσογαίας και Λαυρεωτικής Νικόλαος για την πνευματική πορεία στην ευλογημένη έρημο της Μεγάλης Σαρακοστής

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Μεσογαίας και Λαυρεωτικής

Στα χαρακτηριστικά της πνευματικής πορείας της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής αναφέρεται ο Μητροπολίτης Μεσογαίας και Λαυρεωτικής κ. Νικόλαος στο μήνυμά του για την αρχή της ευλογημένης αυτής περιόδου η οποία ξεκίνησε σήμερα, Καθαρά Δευτέρα, και θα κορυφωθεί τη Μεγάλη Εβδομάδα.

Ο Σεβασμιώτατος συγκρίνει την περίοδο αυτή μέσα από τον θησαυρό της Παλαιάς Διαθήκη κάνοντας αναλογία με την πορεία του λαού Ισραήλ από την Αίγυπτο στην Γη της Επαγγελίας, με την διαφορά ότι εκεί το σαράντα δεν προσδιορίζει μέρες αλλά προσδιορίζει χρόνια.

Ο Μητροπολίτης κ. Νικόλαος καλεί να βρούμε τις αντίστοιχες αναλογίες στη δική μας σύντομη σαρανταήμερη πορεία στην έρημο αυτή, την ευλογημένη έρημο της Μεγάλης Σαρακοστής. “Αυτό, αγαπητοί μου αδελφοί, μπορεί να γίνει και στη δική μας ζωή. Πρέπει να γίνει. Να φθάσουμε κι εμείς ανεβαίνοντας σιγά σιγά, πορευόμενοι μέσα στην έρημο, στο όρος το δικό μας του Σινά, κι εκεί να

υποδεχθούμε την αποκάλυψη της θεικής βουλήσεως μέσα στην ψυχή μας. Ο αγώνας μας, η προσευχή μας, η πίστη μας, η εμπιστοσύνη στον Θεό, η καλή πνευματική εξάρτηση από τον δικό μας πνευματικό, τον Μωϋσή, η συμμετοχή μας στα μυστήρια, η ελπίδα του θαύματος και της θεικής επεμβάσεως, όλα αυτά μαζί με τον αγώνα της νηστείας, μαζί με τον αγώνα της ελεημοσύνης, μαζί με τον αγώνα που θα διεξάγει ο καθένας μας μπορούν να οδηγήσουν τελικά στο αίσιο πέρας, στην νίκη, στην Γη της Επαγγελίας, στην ευλογία του Θεού, στην χαρά και στην εμπειρία της Αναστάσεως", επισημαίνει.

Αναλυτικά το μήνυμα του Μητροπολίτη Μεσογαίας και Λαυρεωτικής Νικολάου για την Αγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή 2025:

Ἡ Μεγάλη Τεσσαρακοστή, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, ἀνοίγει σήμερα καὶ συμπληρώνεται ὕστερα ἀπὸ σαράντα μέρες τὴν Παρασκευὴ τοῦ Λαζάρου. Καθὼς ἡ Ἐκκλησία μας μᾶς εἰσάγει στὸ εὐλογημένο αὐτὸ στάδιο τῶν πνευματικῶν ἀγώνων καὶ τῶν ἀρετῶν μὲ κύριο ὅπλο τὸ ὅπλο τῆς νηστείας καὶ μὲ συνοδὰ ὅπλα τὴν ἐλεημοσύνη, τὴν προσευχή, τὸν προσωπικὸ ἀγῶνα, τὰ μυστήρια, εἶναι εὐκαιρία νομίζω νὰ ἐμβαθύνουμε λίγο στὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο θὰ μπορέσουμε νὰ διεξέλθουμε αὐτὸν τὸν ἀγῶνα, νὰ ὁλοκληρώσουμε παραγωγικά, δημιουργικὰ καὶ πνευματικὰ τὴν πορεία τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν ποὺ ἐκτείνονται μπροστά μας.

Ἡ πορεία αὐτὴ ἔχει μιὰ ἀναλογία μέσα στὸν θησαυρὸ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ἡ ἀναλογία της εἶναι ἡ πορεία τοῦ λαοῦ Ἰσραὴλ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο στὴν Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας, μὲ μία διαφορά• ὅτι ἐκεῖ τὸ σαράντα δὲν προσδιορίζει μέρες ἀλλὰ προσδιορίζει χρόνια. Ἡ πορεία ἐκείνη, ὅπως ἀναφέρεται στὸ βιβλίο τῆς Ἐξόδου, καὶ ὁλοκληρώνεται ἡ περιγραφή της στὸ βιβλίο τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, κράτησε σαράντα ὁλόκληρα χρόνια. Ἦταν ὑπόδουλοι γιὰ πέντε, ἂν δὲν κάνω λάθος γενεές, οἱ Ἰσραηλῖτες μετὰ τὸν Ἰωσήφ στοὺς Αἰγυπτίους καὶ ὕστερα ἀπὸ φοβερὸ δρᾶμα καὶ ἔντονη καταπίεση ἤθελαν νὰ φύγουν καὶ νὰ ἐπιστρέψουν στὴ δική τους χώρα. Καὶ ξεκίνησαν μὲ ἡγέτη τὸν Μωϋσῆ ὕστερα ἀπὸ μιὰ συγκλονιστικὴ περιπέτεια τὸ ταξείδι αὐτὸ τῆς ἐπιστροφῆς στὴ γῆ πού, ὅπως λέει τὸ βιβλίο τῆς Ἐξόδου, ἔρρεε τὸ μέλι καὶ τὸ γάλα. Ἔτσι τοὺς εἶχε ὑποσχεθεῖ ὁ Μωϋσῆς.

Ἂς δοῦμε μερικὰ χαρακτηριστικὰ αὐτῆς τῆς πορείας καὶ ἂς προσπαθήσουμε νὰ βροῦμε τὶς ἀντίστοιχες ἀναλογίες στὴ δική μας σύντομη σαρανταήμερη πορεία στὴν ἔρημο αὐτή, τὴν εὐλογημένη ἔρημο τῆς Μεγάλης Σαρακοστῆς.

Τὸ πρῶτο στοιχεῖο εἶναι ὅτι ἐβάδισαν ὡς λαός. Δὲν πῆγε ὁ καθένας μόνος του νὰ ξεφύγει ἀπὸ τὴν δουλεία, ἀλλὰ ὅλοι μαζί ὡς ἔθνος. Μαζεύτηκαν, συναθροίσθηκαν, βρῆκαν τὸν ἀρχηγό τους, τοὺς δόθηκε ὁ ἀρχηγός, κι ὅλοι ξεκίνησαν αὐτὴν τὴν πορεία. Γιὰ φαντασθεῖτε ἕνα καραβάνι χιλιάδων ἀνθρώπων μὲ κοινὸ στοιχεῖο τὴν αἴσθηση τοῦ ὅτι εἶναι ὁ περιούσιος λαὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπίσης ὅτι ἔχουν τὴν συγγένεια τῆς ἐθνότητος. Φεύγουν ὅλοι μαζὶ ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο καὶ πορεύονται

διασχίζοντας τὴν ἔρημο. Κι ἐμεῖς κατ᾽ ἀναλογία εἴμαστε ἕνας λαός, ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ. Εἴμαστε ἡ Ἐκκλησία, ὅλοι μαζί. Θέλουμε ὅλοι νὰ ξεκινήσουμε κι ὅλοι μαζὶ νὰ φθάσουμε. Δὲν ἀρκούμεθα στὴν αἴσθηση ὅτι μόνος μου ἢ μόνη μου ἐγὼ θὰ κάνω αὐτὸν τὸν ἀγῶνα, θὰ τὸν διεκπεραιώσω καὶ στὸ τέλος θὰ βγῶ νικητὴς ἢ νικήτρια χωρὶς νὰ μὲ ἐνδιαφέρει τί θὰ γίνει μὲ τοὺς ἄλλους. Τὴ σωτηρία μας, τὸν ἀγῶνα μας, τὸν θέλουμε κοινωνικῶς νὰ ἐπιτελεσθεῖ μέσα στὸ μυστικὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, ὅλοι μαζί. Ὄχι μόνον ὅσοι εἴμαστε τώρα, οὔτε μόνον ὅσοι ὁμολογοῦν πὼς ἀποτελοῦν τὴν Ἐκκλησία, ἀλλὰ ἀκόμη κι αὐτοὶ ποὺ εἶναι μέσα στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Θεοῦ χωρὶς ἴσως οἱ ἴδιοι νὰ τὸ καταλαβαίνουν. Ὅπως ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς «πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν», κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο κι ἐμεῖς, ὁ νέος Ἰσραήλ, θέλουμε νὰ φύγουμε ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο αὐτοῦ τοῦ κόσμου, τοῦ κοσμικοῦ φρονήματος, τῶν παθῶν, τῆς ἐφημερότητος, τῆς ψευτιᾶς καὶ τῆς ἀπάτης, καὶ νὰ περάσουμε μέσα ἀπὸ τὴν ἔρημο τῶν ἀγώνων μας γιὰ νὰ φθάσουμε στὸν τόπο τῆς ἐπαγγελίας τοῦ Θεοῦ, στὴν ἐπαφὴ καὶ ἐπικοινωνία μὲ τοὺς ἁγίους Του, στὴν αἴσθηση τῆς βασιλείας Του, στὴ συνάντηση τοῦ προσώπου Του, στὴν Ἀνάσταση.

Τὸ πρῶτο λοιπὸν στοιχεῖο εἶναι ὅτι τὸν ἀγῶνα μας αὐτὸν τῆς νηστείας τὸν κάνουμε μὲ τὴν αἴσθηση ὅτι τὸν κάνουμε ὅλοι μαζί. Γι᾽ αὐτὸ ξεκινᾶμε μὲ τὴν ἀκολουθία τῆς Συγχωρήσεως, γιὰ νὰ συμφιλιωθοῦμε. Εἴμαστε χωρισμένοι, εἴμαστε ψυχραμένοι, ἔχουμε τὶς διαφορές μας, τὶς μικρότητές μας, τὰ βάζουμε ὅλα στὴν ἄκρη καὶ ὡς ἕνα σῶμα, ἕνας λαός, ξεκινοῦμε τὴν πορεία, συγχωρεμένοι, συμφιλιωμένοι καὶ ἀδελφωμένοι, κοινωνοῦντες καὶ περιχωροῦντες ἀμοιβαίως, μὲ τὴν αἴσθηση ὅτι εἴμαστε ὅλοι μαζὶ ποὺ χρειαζόμαστε τὴν σωτηρία μας.

Δεύτερο στοιχεῖο. Ἂν βρεῖτε τὴν εὐκαιρία αὐτὲς τὶς μέρες νὰ διαβάσετε λίγο τὰ πρῶτα κεφάλαια, κυρίως τὸ πέμπτο καὶ τὸ ἕκτο, ἀπὸ τὸ βιβλίο τῆς Ἐξόδου. Ἐκεῖ θὰ δεῖτε συγκλονιστικοὺς διαλόγους νὰ διαμείβονται μεταξὺ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Μωϋσέως. Θὰ δεῖτε τὸν Μωϋσῆ νὰ ἐπικαλεῖται ἕνα σωρὸ δικαιολογίες γιὰ νὰ μὴν ἀνταποκριθεῖ στὴν τιμητικὴ γι᾽ αὐτὸν ὁπωσδήποτε πρόσκληση τοῦ Θεοῦ νὰ ἀναλάβει αὐτὸς τὴν ἡγεσία τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ καὶ αὐτὸς νὰ εἶναι ὁ ὁδηγός τους. Τελικῶς ὅμως ὁ Θεὸς τὸν πείθει. Τὸν πείθει καὶ τὸν ἑτοιμάζει. Σὲ πρώτη φάση τοῦ ἀποκαλύπτει ὁ Θεὸς τὸ ὄνομά Του. Ρωτάει ὁ Μωϋσῆς «ποιός εἶσαι;» καὶ ἀπαντᾶ ἐκεῖνος «ἐγὼ εἶμαι ὁ Ὤν, αὐτὸς ποὺ ὑπάρχει, ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ὑπάρξεως, τοῦ εἶναι, στὴν φύση καὶ στὴν οὐσία μου εἶμαι ὁ Ὤν».

Τὸ δεύτερο δῶρο ποὺ τοῦ κάνει εἶναι ὅτι τοῦ δίνει τὴ δυνατότητα νὰ εἶναι θαυματοποιός, πρόσωπο σημείων, ὥστε νὰ μπορέσει νὰ πείσει τοὺς Ἰσραηλῖτες, ποὺ εἶχαν χίλια δύο στραβά, ἐγωισμούς, ἀναποδιές, ἐλαττώματα, ἀδυναμίες, δυσπιστία, μιζέρια καὶ γκρίνια, ὅπως φαίνεται καθ᾽ ὅλην τὴν πορεία. Τοῦ δίνει λοιπὸν αὐτὰ τὰ δύο δῶρα καὶ ταυτόχρονα τὴν εὐλογία Του, αὐτὸς νὰ εἶναι ὁ ἡγέτης τους.

Ξεκίνησαν τὸν ἀγῶνα μὲ ὁδηγό. Καὶ γιὰ μᾶς αὐτὸ σημαίνει κάτι. Δὲν μποροῦμε τὸν ἀγῶνα οὔτε τῆς Μεγάλης Τεσσρακοστῆς οὔτε καὶ τὸν ἀγῶνα τῆς ἐρήμου αὐτῆς τῆς ζωῆς, νὰ τὸν διεξέλθουμε χωρὶς νὰ ἔχουμε ἕναν πνευματικὸ ὁδηγό. Αὐτό, νὰ τὸ ξέρετε, εἶναι παράδοση καὶ ταυτόχρονα δοκιμασμένη ἐμπειρία τῆς Ἐκκλησίας. Μάλιστα αὐτὸ ὁ ὁδηγὸς δὲν εἶναι μόνον ὁδηγός, εἶναι καὶ πατέρας. Πρέπει νὰ εἶναι ὁ ἄνθρωπος τῆς προσευχῆς, τῆς συνομιλίας μὲ τὸν Θεό. Νὰ εἶναι ὁ ἄνθρωπος τῆς παρρησίας πρὸς τὸν Θεό, ὁ ἄνθρωπος πού, μπορεῖ μὲν νὰ εἶναι ἐνδεχομένως βραδύγλωσσος, χωρὶς λόγο προφορικό, ὅπως ἀναφέρεται στὸ βιβλίο τῆς Ἐξόδου γιὰ τὸν Μωϋσῆ, χωρὶς ἴσως ἐξωτερικὰ χαρίσματα, θὰ εἶναι ὅμως ὁ ἐντεταλμένος καὶ διορισμένος ἀπὸ τὸν Θεὸ ἄνθρωπος μας γιὰ νὰ μπορέσει νὰ μᾶς ὁδηγήσει σ᾽ αὐτὴν τὴν πορεία. Εἶναι ὁ πνευματικός μας. Ἔχουμε πολὺ μεγάλη ἀνάγκη νὰ βροῦμε ἕναν πνευματικό. Νὰ τὸν ἔχουμε πατέρα μας, νὰ τὸν ἔχουμε δάσκαλό μας, νὰ τὸν ἔχουμε ὁδηγό μας, νὰ τὸν ἔχουμε ἐνδιάμεσό μας μεταξὺ ἡμῶν καὶ τοῦ Θεοῦ, νὰ τὸν ἔχουμε μπροστά μας νὰ μᾶς κρατάει ἀπὸ τὸ χέρι καὶ νὰ πορευόμεθα. Ἴσως ἡ ἐποχή μας νὰ εἶναι τέτοια ποὺ δὲν μᾶς δίνει ὁ Θεὸς τέτοια δῶρα. Συχνὰ παραπονιόμαστε, καὶ δικαιολογημένα ἴσως, πὼς δὲν ὑπάρχουν πολλοὶ τέτοιοι πνευματικοί. Ἂς γίνει ὅμως μέλημα, προσευχή μας, ἂς γίνει προσπάθειά μας, ἂς γίνει ἀγώνας μας νὰ βροῦμε ἕναν ἄνθρωπο νὰ μᾶς μάθει πέντε-δέκα μυστικὰ τῆς πνευματικῆς ζωῆς, νὰ μπορέσει νὰ συμπληρώσει τὴν ἀνεπαρκῆ δική μας προσευχὴ μὲ τὴν δική του προσευχή. Αὐτὴ εἶναι ἡ δουλειά του. Ἡ δουλειά του δὲν εἶναι νὰ λέει λόγια, δὲν εἶναι νὰ εἶναι ἕνας ἀκτιβιστής, ἕνα ὄργανο ἔργων, ἀλλὰ εἶναι νὰ εἶναι ἕνας ἄνθρωπος παρρησιασμένης προσευχῆς, φωτιζόμενος ἀπὸ τὸν Θεό ποὺ μεταγγίζει τὸ φῶς του καὶ σὲ μας.

Τὸ ἑπόμενο λοιπὸν στοιχεῖο εἶναι νὰ κάνουμε μιὰ ἐξομολόγηση• νὰ βροῦμε ἕναν ἄνθρωπο ποὺ θὰ ἀποτελέσει γιὰ μᾶς τὸν πνευματικὸ ὁδηγό, αὐτὸν στὸν ὁποῖο θὰ ἀποκαλύπτεται ἡ ψυχή μας μὲ τὰ ἐλαττώματά της καὶ ὁ ὁποῖος θὰ τὴν προσφέρει μετὰ ὡς θυσία εὐάρεστη στὸν Θεό.

Ἕνα τρίτο στοιχεῖο ποὺ εἶχε ἡ πορεία τῶν Ἑβραίων ἦταν ὅτι τοὺς ἄλλαζε ὁ Θεὸς τὸν δρόμο ξαφνικά. Δὲν πῆραν τὸν σύντομο δρόμο ἀλλὰ ἔκαναν ἕνα κύκλο ὁλόκληρο καὶ πέρασαν κάθετα πρὸς τὴν Ἐρυθρὰ θάλασσα. Βρέθηκαν λοιπὸν ἀντιμέτωποι μὲ ἕνα ἐμπόδιο, ἀντιμέτωποι μὲ ἕναν φραγμό, ποὺ δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ τὸν ξεπεράσουν παρὰ μόνον μὲ θαυματουργικὸ τρόπο. Ἴσως κι ἐμεῖς στὸν

ἀγῶνα μας τῆς νηστείας, στὸν ἀγῶνα αὐτὸν τῆς Σαρακοστῆς νὰ ἔχουμε τὰ ἀδιέξοδά μας. Θὰ βροῦμε καὶ τοὺς πειρασμούς μας γιατί ἡ πορεία μας αὐτὴ εἶναι ἀνάλογη μὲ τὴν κατάσταση τῆς τεσσαρακονταημέρου ζωῆς τοῦ Κυρίου στὴν ἔρημο καὶ τῶν πειρασμῶν τοὺς ὁποίους καὶ ἐκεῖνος δέχθηκε πρὶν ἀρχίσει τὸ ἔργο τῆς Θείας Οἰκονομίας, τὸ ἔργο τῆς διδασκαλίας Του καὶ τῆς σωτηρίας.

Θὰ βρεθοῦμε, λοιπόν, ἀντιμέτωποι στὸν ἀγῶνα αὐτὸν μὲ ἀδιέξοδα. Συνήθως ἀδιέξοδα τῆς λογικῆς μας, τοῦ ὀρθολογισμοῦ μας. Πολλὲς φορὲς ἀδιέξοδα τοῦ περιβάλλοντός μας, δὲν μᾶς εὐνοεῖ, δὲν βοηθεῖ πρακτικά, δὲν θὰ μπορέσουμε νὰ κάνουμε τὴν νηστεία. Θὰ προκύψουν κάτι προσκλήσεις, ἔκτακτες ἐκδηλώσεις, φυσικὰ θὰ ἀναδυθεῖ ὁ ἐμπαθὴς ἑαυτός μας, ὁ ὀρθὸς λόγος μας, ἡ ἀμφιβολία μας καὶ μπροστὰ στὴν Ἐρυθρὰ αὐτὴ θάλασσα θὰ κάνουμε πίσω. Καὶ τότε τί χρειάζεται; Χρειάζεται τὸ ραβδὶ τοῦ Μωϋσέως. Νὰ πᾶμε στὸν πνευματικὸ καὶ νὰ χτυπήσει τὴν ἀμφιβολία μας, τὴ δυσκολία μας, τὸν δισταγμό μας, τὸν πειρασμό μας καὶ νὰ ὑποχωρήσει, νὰ κάνει στὴν ἄκρη καὶ νὰ περάσουμε κι ἐμεῖς σὰν ἀπὸ στεριὰ χωρὶς νὰ καταλάβουμε τὸ πῶς. Νὰ ζήσουμε αὐτὸ τὸ θαῦμα καὶ μέσα στὰ νερὰ τῆς ἐπιστρέφουσας θάλασσας νὰ καταποντισθοῦν οἱ λογισμοί, νὰ βυθισθοῦν οἱ ἀμφιβολίες, νὰ πνιγοῦν τὰ ἐμπόδια, οἱ πειρασμοί, οἱ δυσκολίες. Τὸ τρίτο λοιπὸν στοιχεῖο ποὺ ἔχει ἡ πορεία τῆς Τεσσαρακοστῆς εἶναι ἡ θαυματουργικὴ διάβαση μέσα ἀπὸ τὴν Ἐρυθρὰ θάλασσα τῶν δυσκολιῶν καὶ τῶν ἐμποδίων ποὺ θὰ συναντήσουμε.

Λέει πάλι στὸ βιβλίο τῆς Ἐξόδου ὅτι τελικῶς ἐνῶ ἡγέτης καὶ ὁδηγὸς ἦταν ὁ Μωϋσῆς, ὁ Θεὸς ἡγεῖτο αὐτῶν στὴν πραγματικότητα. Αὐτὸς ὁ ὁποῖος πήγαινε μπροστὰ ἦταν ὁ Θεός. Καὶ πῶς φαινόταν ἡ παρουσία τοῦ Θεοῦ; Μὲ δύο τρόπους. Τὴν μὲν μέρα σὰν στήλη νεφέλης, τὴν δὲν νύχτα σὰν στήλη πυρός. Τὴν μέρα τοὺς σκέπαζε μιὰ νεφέλη καὶ τοὺς ἔδινε τὴν γλύκα καὶ τὴν ζεστασιὰ τῆς θεϊκῆς παρουσίας, τὴν δὲ νύχτα μέσα στὸ σκοτάδι τους τοὺς ἔδινε τὸ φῶς γιὰ νὰ βρίσκουν τὸν δρόμο τους καὶ νὰ προχωροῦν. Κι ἐμεῖς χρειαζόμαστε αὐτὴν τὴν συμμαχία μὲ τὴν αἴσθηση τῆς θεϊκῆς παρουσίας στὸν ἀγῶνα μας, ὄχι ὅτι ἀγωνιζόμαστε μόνοι μας, ἐννοῶ χωρὶς ἐνίσχυση ἄνωθεν. Ἀλλὰ μέσα ἀπὸ τὴν προσευχή μας, μέσα ἀπὸ τὴν ταπείνωση τῆς καρδιᾶς μας, μέσα ἀπὸ τοὺς γλυκεῖς μύχιους ἐσωτερικούς πόθους μας νὰ βγεῖ αὐτὴ ἡ αἴσθηση, ὅτι ὁ ἀγώνας μας γίνεται κάτω ἀπὸ τὴν νεφέλη τῆς θεϊκῆς παρουσίας καὶ μέσα στὸ φῶς τῆς θεϊκῆς ἐπιβεβαιώσεως. Καὶ ἔτσι νὰ προχωρήσουμε καὶ τὸ ὑπόλοιπο, ὅσο θὰ μᾶς μένει σὲ κάθε φάση, στάδιο τοῦ ἀγώνα τῆς Τεσσαρακοστῆς.

Ἐπείνασαν, λέει σὲ κάποιο σημεῖο, κουράστηκαν, ἀπόκαμαν. Εἶδαν τὸ θαῦμα, ἔζησαν τὴν παρουσία, εἶχαν τὸν Μωϋσῆ, ἔπαιρναν τὴν παρηγοριά, ἐλύγισαν ὅμως παρά ταῦτα. Πόσο ἀνθρώπινο! Πόσο φυσικό! Πόσο ἀναμενόμενο! Καὶ σὲ μᾶς ἀναμενόμενο, φυσικό, προσδοκώμενο, αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. Νὰ ἀγωνιζόμαστε, νὰ βλέπουμε τὶς εὐλογίες τοῦ Θεοῦ, στὴν πρώτη ὅμως δυσκολία τοῦ καύσωνα τῆς

ἐρήμου καὶ τῆς ἀκαρπίας της νὰ γονατίζουμε. Ἔτσι ἔγινε καὶ μὲ τοὺς Ἰσραηλῖτες, ἀλλὰ τοὺς εἶπε ὁ Θεὸς «μὴν στενοχωριέστε, ἐγὼ εἶμαι ὁ Ὤν, αὐτὸς ποὺ ὑπάρχει, δὲν εἶμαι αὐτὸς ποὺ δὲν ὑπάρχει καὶ συνεπῶς εἶμαι καὶ κοντά σας καὶ σᾶς βλέπω καὶ σᾶς παρακολουθῶ καὶ ὁδηγῶ τα βήματά σας. Σᾶς πῆρα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο, σᾶς ὑποσχέθηκα ὅτι θὰ σᾶς ὁδηγήσω στὸ τέρμα τῆς ἐπαγγελίας μου. Αὐτὸ θὰ τὸ κάνω. Πεινᾶτε; Θὰ σᾶς δώσω τροφή». Καὶ τοὺς στέλνει τότε ἕνα κοπάδι ἀπὸ ὀρτύκια καὶ ὅταν ξύπνησαν εἶδαν ἕνα παράξενο ἄσπρο πρᾶγμα σὰν πάχνη νὰ ἁπλώνεται γύρω τους, τὸ μάννα, γιὰ νὰ πάρουν νὰ φᾶνε. Τοὺς ἔδωσε λοιπὸν δύο πράγματα μεγάλα γιὰ νὰ χορτάσει ἡ ψυχή τους: ὀρτύκια καὶ μάννα. Τὰ ὀρτύκια εἶναι τὸ κρέας τῆς λατρείας. Καὶ σὲ μᾶς δίνει ὁ Θεὸς ἕνα σμῆνος λατρευτικῶν εὐκαιριῶν αὐτὴν τὴν περίοδο. Μᾶς δίνει τὰ εὐλογημένα Ἀπόδειπνα, τὶ ὡραῖα ἀκολουθία! Μᾶς δίνει τὶς Προηγιασμένες κάθε Τετάρτη καὶ Παρασκευή, μᾶς δίνει τοὺς Χαιρετισμοὺς σ᾽ αὐτὴν τὴν περίοδο, -δὲν τὰ ψάλλουμε ἄλλη φορὰ αὐτὰ τὰ τροπάρια-, μᾶς δίνει τοὺς Κατανυκτικοὺς Ἑσπερινούς, μᾶς δίνει τὶς πέντε Κυριακὲς τῶν Νηστειῶν, θὰ μᾶς δώσει τὴν ὄμορφη γιορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Μᾶς δίνει αὐτὸ τὸ σμῆνος τῶν γερῶν τροφῶν, τὸ κρέας. Δὲν μένει τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ ἁπλώσει τὸ χέρι του κανεὶς καὶ νὰ ἁρπάξει τὴν εὐκαιρία, νὰ ἀνοίξει τὸ στόμα του καὶ νὰ ἀρχίσει να καταβροχθίζει τὸ μήνυμα τῆς θεϊκῆς ἀλήθειας, ὅπως αὐτὸ παρουσιάζεται μὲ ἁπτὸ μεστὸ τρόπο.

Ἀλλὰ μᾶς δίνει καὶ τὸ μάννα. Πολὺ ἁπαλὰ μᾶς χορταίνει. Χορταίνει τὴν ψυχή μας μὲ τὸ οὐράνιο μάννα καὶ τὸ οὐράνιο μάννα εἶναι ἡ Θεία Εὐχαριστία. Τὸ οὐράνιο μάννα εἶναι τὸ μυστήριο μὲ τὸ ὁποῖο τρέφει ὁ Θεὸς τὸν λαό Του, τὸν νέο Ἰσραήλ. Μπορεῖ νὰ θρέψει καὶ μᾶς. Ἡ συμμετοχή μας στὰ μυστήρια εἶναι ἀναγκαία. Ἂν ἔχουμε τὸν Μωϋσῆ, τὸν πνευματικό μας, τότε μὲ τὴν ἄδειά του, ἂν ἔχουμε αὐτοὺς τοὺς πόθους τοὺς ἐσωτερικοὺς καὶ τὴν ἀνάγκη τῆς ψυχῆς μας, μὲ συνοδὸ τὴ μετάνοιά μας, ἂς μὴν ἀφήσουμε ἀνεκμετάλλευτο αὐτὸν τὸν θησαυρό τοῦ οὐρανίου μάννα, τῆς Θείας Εὐχαριστίας, ποὺ ἁπαλὰ μπορεῖ νὰ πέσει ἐπάνω στὸ ἔδαφος τῆς ψυχῆς μας καὶ νὰ δώσει αὐτὸν τὸν θαυματουργικὸ χορτασμό.

Ἀλλὰ δὲν τοὺς ἔδωσε ὁ Θεὸς μόνον τροφή. Ἐδίψασαν μετά. Τοὺς ἔδωσε θαυματουργικὰ καὶ νερό. Εἶπε στὸν Μωϋσῆ «μὲ τὸ ἴδιο ραβδὶ μὲ τὸ ὁποῖο χτύπησες τὴ θάλασσα καὶ ὑπεχώρησε καὶ ἄνοιξε καὶ περάσατε, μὲ τὸ ἴδιο νὰ χτυπήσεις αὐτὴν τὴν πέτρα καὶ θὰ βγάλει νερό». Χτυπάει ὁ Μωϋσῆς καὶ βγαίνει νερό. Αὐτὸ τὸ νερὸ ξεδίψασε τοὺς διψασμένους Ἰσραηλῖτες μέσα στὴν ἔρημο. Ἀνάλογο νερὸ μπορεῖ νὰ ξεδιψᾶ διαρκῶς καὶ τὶς δικές μας ψυχὲς μὲ τὸ ραβδὶ τοῦ δικοῦ μας Μωϋσέως. Καὶ αὐτὸ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ. Ἂν μπορέσουμε αὐτὲς τὶς μέρες κάτι νὰ ἀκούσουμε, λίγο νὰ ἀνοίξουν τὰ μάτια μας, κάπως νὰ ξεδιψάσει ἡ ψυχή μας μ᾽ ἕναν λόγο προφορικό, ἐνδεχομένως λόγο γραπτό. Ὑπάρχουν βιβλία, βιβλία πατερικά, βιβλία πιὸ σύγχρονα, τὰ βιβλία τῶν ἀκολουθιῶν, νὰ βροῦμε λίγο χρόνο γιὰ νὰ μπορέσουμε κι ἐμεῖς μὲ αὐτὸ τὸ χτύπημα στὸν βράχο τοῦ ἀγνώστου θησαυροῦ νὰ ζήσουμε τὸ θαῦμα τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ

θεϊκοῦ λόγου μέσα στὶς καρδιές μας ποὺ εἶναι ἴσως πιὸ σκληρὲς καμμιὰ φορὰ καὶ ἀπὸ τοὺς βράχους.

Οἱ Ἰσραηλῖτες, ἐνῶ προχώρησαν, ἐνῶ ξεπέρασαν τὰ ἐμπόδια, διῆλθαν διὰ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, χορτάσθησαν μ᾽ αὐτοὺς τοὺς τρόπους ποὺ ἀναφέραμε, ξεδίψασε ἡ ψυχή τους, ξεδίψασε τὸ σῶμα τους, καὶ ἔρχονται ἀμέσως μετὰ ἀπὸ λίγο ἀντιμέτωποι μὲ ἕναν ἐχθρό: τοὺς υἱοὺς τοῦ Ἀμαλήκ, τοὺς ὑπηκόους τοῦ Ἀμαλήκ, τοὺς Ἀμαληκίτες. Καὶ ἐκεῖ ὁ Θεὸς κάνει τὸ θαῦμα Του. Κι ἐκεῖ ὁ Θεὸς στὸν Μωϋσῆ ποὺ πρὸς στιγμὴν λυγίζει τοῦ λέει: «μὴν στενοχωριέσαι καὶ μὴν ἀποκάμνεις, θὰ σᾶς δώσω ἐγὼ τὴν δύναμη νὰ νικήσετε τοὺς Ἀμαληκίτες. Μπορεῖ νὰ μὴν τοὺς περιμένατε, μπορεῖ νὰ εἶναι πολλοί, μπορεῖ νὰ εἶναι ἀπειλητικοί, μπορεῖ νὰ ξεπερνοῦν ἐνδεχομένως τὶς δικές σας δυνάμεις καὶ τὸ δικό σας πλῆθος, ἀλλὰ θὰ σοῦ δώσω τρόπο νὰ νικήσετε. Θὰ σηκώσεις τὰ χέρια σου στὸ σχῆμα τοῦ σταυροῦ ὁριζόντια καὶ ἐν ὅσῳ τὰ χέρια σου θὰ εἶναι ὁριζόντια σὲ στάση προσευχῆς καὶ σὲ συμβολικὴ στάση, τότε θὰ μπορεῖτε ἐσεῖς οἱ λίγοι καὶ ἀδύνατοι νὰ νικᾶτε τοὺς πολλοὺς καὶ δυνατούς». Καὶ ἐπειδὴ λέει κουράζονταν τὰ χέρια του οἱ δύο ἀδελφοί του, ὁ Ἀαρὼν καὶ ὁ Ὢρ, κρατοῦσαν ὁ ἕνας τὸ ἕνα χέρι καὶ ὁ ἄλλος τὸ ἄλλο καὶ ἐν ὅσῳ τὰ χέρια του ἦταν ὁριζόντια σ᾽ αὐτὴν τὴν στάση τοῦ συμβόλου τοῦ σταυροῦ καὶ τῆς προσευχῆς, μπόρεσαν τελικὰ νὰ νικήσουν καὶ θριαμβευτὲς νὰ συνεχίσουν τὴν πορεία τους πλέον πρὸς τὸ ὄρος τοῦ Σινᾶ.

Κι ἐμεῖς παρὰ τὴν νηστεία μας, παρὰ τὴν καλή μας πρόθεση, παρά την μελέτη μας, τὴν συμμετοχή μας στὰ μυστήρια, ἔχουμε φοβερὸ Ἀμαλήκ ποὺ μᾶς πολεμάει. Καὶ ὁ Ἀμαλήκ αὐτὸς εἶναι ὁ ἐμπαθὴς ἑαυτός μας. Φέρουμε πτωτικὴ φύση γεμάτη ἀπὸ θηρία παθῶν ποὺ ἴσως πρὸς στιγμὴν κάθονται στὴν ἄρκη καὶ ἐνδεχομένως κι ἐμεῖς λίγο τὰ περιφρονοῦμε, ἀλλὰ μέσα στὴν ἡσυχία τῆς ἐρήμου τῆς νηστείας καὶ αὐτῶν τῶν περιόδων νὰ δεῖτε ποὺ θὰ φανοῦν. Ὅποιος κάνει καλὰ τὸν ἀγῶνα τῆς νηστείας αὐτὸς εὔκολα ἀνακαλύπτει τὰ δικά του ἄγνωστα πάθη. Μέσα στὴν ἔρημο αὐτὴ θὰ σηκώσουν κεφάλι, μέσα στὴν ἡσυχία θὰ ὑψώσουν φωνή, μέσα στὴν φαινομένη εἰρήνη θὰ δημιουργήσουν ταραχή. Αὐτὰ τὰ πάθη μας νὰ τὰ περιμένουμε. Ἡ λύση καὶ ἀπάντηση εἶναι τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ καὶ ἡ προσευχή μας καὶ ἡ θεϊκὴ ἐπέμβαση θὰ δώσει τὴν νίκη στὸν καθένα μας, χωρὶς νὰ τρομάξει καὶ χωρὶς νὰ δειλιάσει καὶ χωρὶς τελικὰ νὰ πτοηθεῖ, νὰ βρεθεῖ νικητὴς κατὰ τῶν παθῶν του. Κι ἔτσι νὰ φθάσει ὅπως οἱ Ἰσραηλῖτες στὸ ὄρος Σινᾶ, στὸ ὄρος τὸ ὁποῖο κατεβαίνει πλέον ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς καὶ τοὺς δίνει μέσα σὲ μιὰ ἀτμόσφαιρα σεισμοῦ, κλονισμοῦ καὶ καπνοῦ τὶς δέκα ἐντολές. Τοὺς ἀποκαλύπτει τὸ θέλημά Του.

Αὐτό, ἀγαπητοί μου ἀδελφοί, μπορεῖ νὰ γίνει καὶ στὴ δική μας ζωή. Πρέπει νὰ γίνει. Νὰ φθάσουμε κι ἐμεῖς ἀνεβαίνοντας σιγὰ σιγά, πορευόμενοι μέσα στὴν ἔρημο, στὸ ὄρος τὸ δικό μας τοῦ Σινᾶ, κι ἐκεῖ νὰ ὑποδεχθοῦμε τὴν ἀποκάλυψη τῆς θεϊκῆς βουλήσεως μέσα στὴν ψυχή μας. Ὁ ἀγώνας μας, ἡ προσευχή μας, ἡ πίστη μας, ἡ ἐμπιστοσύνη στὸν Θεό, ἡ καλὴ πνευματικὴ ἐξάρτηση ἀπὸ τὸν δικό μας

πνευματικό, τὸν Μωϋσῆ, ἡ συμμετοχή μας στὰ μυστήρια, ἡ ἐλπίδα τοῦ θαύματος καὶ τῆς θεϊκῆς ἐπεμβάσεως, ὅλα αὐτὰ μαζὶ μὲ τὸν ἀγῶνα τῆς νηστείας, μαζὶ μὲ τὸν ἀγῶνα τῆς ἐλεημοσύνης, μαζὶ μὲ τὸν ἀγῶνα ποὺ θὰ διεξάγει ὁ καθένας μας μποροῦν νὰ ὁδηγήσουν τελικὰ στὸ αἴσιο πέρας, στὴν νίκη, στὴν Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας, στὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ, στὴν χαρὰ καὶ στὴν ἐμπειρία τῆς Ἀναστάσεως.

Ὕστερα ἀπὸ σαράντα μέρες θὰ ἔχουμε μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ ὁλοκλη-ρώσει τὴν ἐν χρόνῳ πορεία αὐτῆς τῆς Σαρακοστῆς. Νὰ δώσει ὁ Θεὸς νὰ εἶναι ἀτέλειωτη αὐτὴ ἡ ἐμπειρία τῆς πορείας, ἡ ἐμπειρία τῆς ἀναζητήσεως, ἡ ἐμπειρία τῆς θεϊκῆς φανερώσεως, ἡ ἐμπειρία τοῦ θαύματος γιὰ νὰ εἶναι ἀτέλειωτη καὶ ἄληκτη καὶ ἡ ἐμπειρία τῆς χαρᾶς τῆς θεϊκῆς Ἀναστάσεως. Ἀμήν.